

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
19 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Основи наукових досліджень у психології

Галузь знань С “Соціальні науки, журналістика та інформація”
Спеціальність С4 “Психологія”
Освітня програма “Психологія” (ОС “Бакалавр”)
Факультет гуманітарно-педагогічний
Розробник: завідувач кафедри психології, кандидат психологічних наук,
доцент, Ірина МАРТИНЮК

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни “Основи наукових досліджень у психології”

Дисципліна “Основи наукових досліджень у психології” базова серед обов’язкових навчальних дисциплін ОП “Практична соціальна психологія”, важлива для формування дослідницької компетенції майбутніх фахівців. Під час її вивчення студенти пізнають особливості проведення наукових досліджень у психології. Дисципліна забезпечує розуміння сутності експерименту та особливостей його планування; розвиток навичок розробки програми наукового дослідження, у тому числі добору методів його проведення та застосування методів математичної обробки отриманих результатів; формування професійного психологічного мислення (здатність до осмислення причинно-наслідкових зв’язків у психічних явищах).

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>С4 Психологія</i>	
Освітня програма	<i>Практична соціальна психологія</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов’язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	2	-
Семестр	1	-
Лекційні заняття	<i>60 год.</i>	-
Практичні, семінарські заняття	<i>60 год.</i>	-
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	-
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>8 год.</i>	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни “Основи наукових досліджень у психології” – ознайомлення студентів із системою принципів, методів та процедур планування, проведення, аналізу й інтерпретації результатів психологічних експериментів, а також із методологією, методами, стратегією та видами наукових досліджень у психології.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: вступ до спеціальності та основи професійної діяльності; історія психології; загальна психологія; вікова психологія; спеціальна психологія; соціальна психологія.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): планування, проведення, аналіз та інтерпретація результатів психологічних експериментів та наукових досліджень загалом;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності психолога в різних сферах практики;

ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК4. Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями у тому числі в полікультурному просторі;

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, критично сприймати інформацію, оцінювати хід та результати власної професійної діяльності;

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення у ситуаціях власної професійної діяльності;

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) у професійній сфері;

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії як у повсякденному, так і професійному житті.

ЗК9. Здатність працювати в команді, уміння організовувати роботу команди.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій;

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження;

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати отримані в ході психодіагностичних та експериментальних досліджень результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ, у тому числі соціально-психологічних, можливості їх коригування у контексті професійних завдань.

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. іноземних та з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел (як україномовних, так і іншомовних).

ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, психодіагностичні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, обирати його об'єкт і предмет, складати програму дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН 8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців як рідною, так і іноземною мовою.

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності, мати активну громадську позицію та патріотичне ставлення до своєї країни.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	тижн і	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі			
			л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд
Модуль 1. Наукове психологічне дослідження												
Тема 1. Стратегії та види наукових досліджень, методи наукового	1	10	4	4			2					

психологічного дослідження. Організаційні методи психологічного дослідження												
Тема 2. Організація дослідження як наукового проекту. Фази наукових досліджень	2	10	4	4			2					
Тема 3. Аналіз та інтерпретація результатів експериментів. Представлення результатів експериментів, наукових досліджень	3	10	4	4			2					
Разом за модулем 1		30	1 2	1 2			6					
Модуль 2. Експериментальна психологія												
Тема 1. Експериментальна психологія як наука. Становлення і розвиток психології як експериментальної науки. Експеримент як метод психологічного дослідження	4	15	4	4			7					
Тема 2. Стратегії та плани експериментального дослідження. Плани істинних експериментів. Доекспериментальні та квазіекспериментальні плани	5	15	4	4			7					
Тема 3. Кореляційне дослідження. Планування кореляційних досліджень у кросскультурній психології і психогенетиці	6	15	4	4			7					
Тема 4. Дослідницька програма в експерименті. Галузеві	7	15	4	4			7					

експерименти в психології												
Разом за модулем 2		60	16	16			28					
Модуль 3. Математичні методи в психології												
Тема 1. Проблема вимірювання в наукових дослідженнях із психології. Поняття вибірки в наукових дослідженнях із психології	8	11	4	4			3					
Тема 2. Первинна описова статистика. Перевірка статистичних гіпотез	9	11	4	4			3					
Тема 3. Параметричні й непараметричні критерії математичної обробки даних у психологічних дослідженнях. Методи виявлення відмінностей у рівні досліджуваної ознаки	10	12	4	4			4					
Тема 4. Методи оцінки зсуву у значенні досліджуваної ознаки. Методи виявлення відмінностей у розподілі ознаки	11	12	4	4			4					
Тема 5. Багатофункціональні статистичні критерії. Метод рангової кореляції	12	11	4	4			3					
Тема 6. Дисперсійний аналіз. Дисперсійний двофакторний аналіз	13	11	4	4			3					
Тема 7. Факторний аналіз даних	14	11	4	4			3					
Тема 8. Регресійний аналіз. Кластерний аналіз	15	11	4	4			3					
Разом за модулем 2		90	24	24			26					
Усього годин		150	60	60			60					

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стратегії та види наукових досліджень, методи наукового психологічного дослідження	2
2	Організаційні методи психологічного дослідження	2
3	Організація дослідження як наукового проєкту	2
4	Фази наукових досліджень	2
5	Аналіз та інтерпретація результатів експериментів	2
6	Представлення результатів експериментів, наукових досліджень	2
7	Експериментальна психологія як наука. Становлення і розвиток психології як експериментальної науки	2
8	Експеримент як метод психологічного дослідження	2
9	Стратегії та плани експериментального дослідження. Плани істинних експериментів	2
10	Доекспериментальні та квазіекспериментальні плани	2
11	Кореляційне дослідження	2
12	Планування кореляційних досліджень у кросскультурній психології і психогенетиці	2
13	Дослідницька програма в експерименті	2
14	Галузеві експерименти в психології	2
15	Проблема вимірювання в наукових дослідженнях із психології	2
16	Поняття вибірки в наукових дослідженнях із психології	2
17	Первинна описова статистика	2
18	Перевірка статистичних гіпотез	2
19	Параметричні й непараметричні критерії математичної обробки даних у психологічних дослідженнях	2
20	Методи виявлення відмінностей у рівні досліджуваної ознаки	2
21	Методи оцінки зсуву у значенні досліджуваної ознаки	2
22	Методи виявлення відмінностей у розподілі ознаки	2
23	Багатофункціональні статистичні критерії	2
24	Метод рангової кореляції	2
25	Дисперсійний аналіз	2
26	Дисперсійний двофакторний аналіз	2
27	Факторний аналіз даних	4
28	Регресійний аналіз	2
29	Кластерний аналіз	2

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Система методів психологічного дослідження. Моделювання власного психологічного дослідження	2
2	Підбір неекспериментальних методів психологічного дослідження	2
3	Організація власного психологічного дослідження	2
4	Розробка власного дослідницького проекту	2
5	Кількісний та якісний аналіз результатів експериментального дослідження	2
6	Наочно-графічне представлення результатів власного експериментального дослідження, формулювання висновків	2
7	Експериментальна взаємодія	2
8	Аналіз експерименту як методу власного психологічного дослідження	2
9	Розробка стратегії та підбір плану істинного експерименту для власного дослідження	2
10	Аналіз доекспериментальних та квазіекспериментальних планів наукового дослідження	2
11	Планування кореляційного дослідження	2
12	Планування власного кросскультурного кореляційного дослідження	2
13	Розробка дослідницької програми власного експериментального дослідження	2
14	Приклади експериментів у різних галузях психології	2
15	Аналіз вимірювальних шкал у психологічних наукових дослідженнях	2
16	Аналіз методів формування вибірок	2
17	Тренінг застосування методів первинної описової статистики	2
18	Тренінг формулювання статистичних гіпотез та підбору процедур їх перевірки	2
19	Тренінг вибору критеріїв для математичної обробки даних	2
20	Тренінг застосування методів виявлення відмінностей у рівні досліджуваної ознаки	2
21	Тренінг застосування методів оцінки зсуву у значенні досліджуваної ознаки	2
22	Тренінг застосування методів виявлення відмінностей у розподілі ознаки	2
23	Тренінг застосування методів багатофункціональних статистичних критеріїв	2
24	Тренінг застосування методів рангової кореляції	2

25	Тренінг застосування дисперсійного аналізу	2
26	Тренінг застосування дисперсійного двофакторного аналізу	2
27	Тренінг застосування факторного аналізу даних у психологічному дослідженні	4
28	Тренінг застосування регресійного аналізу даних у психологічному дослідженні	2
29	Тренінг застосування кластерного аналізу даних у психологічному дослідженні	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Доповідь на одну з тем: «Загальна характеристика процесів наукового дослідження», «Формулювання теми наукового дослідження», «Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета наукового дослідження», «Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень», «Пошук інформації у процесі наукової роботи», «Електронний пошук наукової інформації»	2
2	Визначення основних організаційних методів психологічного дослідження. Приклади застосування організаційних методів у сучасних дослідженнях із психології	2
3	Деонтологічний аналіз наукового дослідження. Використання ШІ під час проведення наукового дослідження	2
4	Опис проведених експериментів у психологічній науці за заданим зразком. Порівняння різних видів експерименту	7
5	Порівняння видів експериментальних планів, Аналіз видів експериментальних планів у сучасних дослідженнях із психології	7
6	Приклад кросскультурного дослідження з етнопсихології. Приклад психогенетичного дослідження	7
7	Аналіз експериментальних досліджень у різних галузях сучасної вітчизняної психології. Спільне та відмінне в експериментах різних галузей психології	7
8	Алгоритм підбору/формування вибірки для проведення наукового дослідження у психології	3
9	Правила висунення статистичних гіпотез для математико-статистичної обробки даних у наукових психологічних дослідженнях	3

10	Алгоритм вибору параметричних й непараметричних критеріїв математичної обробки даних у психологічних дослідженнях	4
11	Алгоритм застосування методу t-критерія Стьюдента	4
12	Алгоритм вибору та застосування багатофункціональних статистичних критеріїв для аналізу даних у психологічних дослідженнях	3
13	Алгоритм проведення дисперсійного аналізу даних у психологічних дослідженнях	3
14	Алгоритм проведення факторного аналізу даних у психологічних дослідженнях	3
15	Алгоритм проведення регресійного та кластерного аналізу даних у психологічних дослідженнях	3

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне та письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт, завдань самостійної роботи;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного “Положення про екзамени та заліки у НУБіП України”.

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Наукове психологічне дослідження		
Лекція 1. Стратегії та види наукових досліджень, методи наукового психологічного дослідження. Організаційні методи психологічного дослідження	Знання сутності та видів дослідницьких стратегій, що використовуються у наукових дослідженнях із психології. Розуміння типів наукових досліджень, сутності колективної та індивідуальної наукової діяльності. Уміння добирати методи для наукового дослідження. Розуміння значення правильного підбору організаційного методу дослідження. Здатність добирати організаційні методи для власних наукових досліджень.	-
Практична робота 1. Система методів психологічного дослідження. Моделювання власного психологічного дослідження. Підбір неекспериментальних методів психологічного дослідження		10
Самостійна робота 1. Доповідь на одну з тем: «Загальна характеристика процесів наукового дослідження», «Формулювання теми наукового дослідження», «Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета наукового дослідження», «Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень», «Пошук інформації у процесі наукової роботи», «Електронний пошук наукової інформації»		10
Лекція 2. Організація дослідження як наукового проекту. Фази наукових досліджень	Розуміння структури наукового дослідження у психології. Уміння проектувати наукове дослідження. Розуміння технології наукового дослідження у психології	-
Практична робота 2. Організація власного психологічного дослідження. Розробка власного дослідницького проекту		10
Самостійна робота 2. Визначення основних організаційних методів психологічного дослідження. Приклади застосування організаційних методів у сучасних дослідженнях із психології		10
Лекція 3. Аналіз та інтерпретація результатів експериментів. Представлення результатів експериментів, наукових досліджень	Розуміння сутності кількісного та якісного аналізу результатів наукового дослідження у психології. Уміння здійснювати кількісний та якісний аналіз результатів наукового дослідження у психології. Уміння здійснювати	-
Практична робота 3. Кількісний та якісний аналіз результатів експериментального дослідження.		10

Наочно-графічне представлення результатів власного експериментального дослідження, формулювання висновків	наочно-графічне подання результатів наукового дослідження. Уміння формулювати висновки з наукового дослідження.	
Самостійна робота 3. Деонтологічний аналіз наукового дослідження. Використання ІІІ під час проведення наукового дослідження	Розуміння специфіки наукового стилю. Знання структури наукового звіту. Уміння представляти результати наукового дослідження.	10
Модульна контрольна робота 1.	Узагальнення набутих знань та умінь.	40
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Експериментальна психологія		
Лекція 1. Експериментальна психологія як наука. Становлення і розвиток психології як експериментальної науки. Експеримент як метод психологічного дослідження	Розуміння предметної сфери експериментальної психології. Знання специфіки побудови взаємодії із досліджуваними під час проведення психологічного дослідження.	-
Практична робота 1. Експериментальна взаємодія. Аналіз експерименту як методу власного психологічного дослідження	Розуміння сутності психологічного експерименту. Здатність визначати залежну і незалежну змінну в експериментальному дослідженні. Розуміння умов виявлення наукових фактів та сутності артефактів у наукових дослідженнях. Уміння дбати про валідність експерименту.	10
Самостійна робота 1. Опис проведених експериментів у психологічній науці за заданим зразком. Порівняння різних видів експерименту		10
Лекція 2. Стратегії та плани експериментального дослідження. Плани істинних експериментів. Доекспериментальні та квазіекспериментальні плани	Розуміння значення правильного вибору стратегії наукового дослідження. Знання різних стратегій наукового дослідження.	-
Практична робота 2. Розробка стратегії та підбір плану істинного експерименту для власного дослідження. Аналіз доекспериментальних та квазіекспериментальних планів наукового дослідження	Уміння розробляти стратегію та планувати істинні експерименти у психології. Знання особливостей різних видів доекспериментальних та квазіекспериментальних планів наукових досліджень. Уміння добирати такі плани для власних досліджень.	10
Самостійна робота 2. Порівняння видів експериментальних планів, Аналіз видів експериментальних планів у сучасних дослідженнях із психології	Розуміння специфіки їх застосування. Розуміння сутності факторних планів експериментального дослідження.	10

Лекція 3. Кореляційне дослідження. Планування кореляційних досліджень у кросскультурній психології і психогенетиці	Розуміння можливостей кореляційних досліджень. Здатність до планування, проведення та інтерпретації результатів кореляційного дослідження.	-
Практична робота 3. Планування кореляційного дослідження. Планування власного кросскультурного кореляційного дослідження	Розуміння специфіки та значення кросскультурних та психогенетичних досліджень у психології. Знання методів та планів таких досліджень.	10
Самостійна робота 3. Приклад кросскультурного дослідження з етнопсихології. Приклад психогенетичного дослідження	Уміння розробляти кросскультурні та психогенетичні дослідження.	10
Лекція 4. Дослідницька програма в експерименті. Галузеві експерименти в психології	Розуміння сутності та складових дослідницької програми.	-
Практична робота 4. Розробка дослідницької програми власного експериментального дослідження. Приклади експериментів у різних галузях психології	Уміння розробляти дослідницьку програму для власного дослідження. Розуміння предметної сфери галузевих експериментів у психології.	10
Самостійна робота 4. Аналіз експериментальних досліджень у різних галузях сучасної вітчизняної психології. Спільне та відмінне в експериментах різних галузей психології	Здатність визначати проблематику експериментального дослідження у різних галузях психології.	10
Модульна контрольна робота 2.	Узагальнення набутих знань та умінь.	20
Всього за модулем 2		100
Модуль 3. Математичні методи в психології		
Лекція 1. Проблема вимірювання в наукових дослідженнях із психології. Поняття вибірки в наукових дослідженнях із психології	Розуміти сутність ознак та змінних у психологічних вимірюваннях, мати уявлення про розподіл ознаки та параметри розподілу. Знати шкали вимірювання.	-
Практична робота 1. Аналіз вимірювальних шкал у психологічних наукових дослідженнях. Аналіз методів формування вибірок	Уміти визначати шкалу вимірювання в психологічному дослідженні.	5
Самостійна робота 1. Алгоритм підбору/формування вибірки для проведення наукового дослідження у психології	Розуміти сутність понять "генеральна сукупність", "вибірка досліджуваних". Знати вимоги до формування вибірки дослідження. Уміти застосовувати методи формування вибірки для психологічного дослідження.	5

Лекція 2. Первинна описова статистика. Перевірка статистичних гіпотез	Розуміти зміст і значення проведення первинної описової статистики. Знати сутність міри центральної тенденції, міри мінливості, міри положення, міри зсуву. Уміти визначати моду, медіану, середнє арифметичне, дисперсію, стандартне відхилення; інтерпретувати числові значення процентилів та кватилів.	-
Практична робота 2. Тренінг застосування методів первинної описової статистики. Тренінг формулювання статистичних гіпотез та підбору процедур їх перевірки	Розуміти сутність статистичних гіпотез та їх видів, сутність статистичних критеріїв. Знати рівні статистичної значущості, правила відхилення та прийняття статистичних гіпотез. Уміти планувати процедуру перевірки статистичних гіпотез.	5
Самостійна робота 2. Правила висунення статистичних гіпотез для математико-статистичної обробки даних у наукових психологічних дослідженнях		5
Лекція 3. Параметричні й непараметричні критерії математичної обробки даних у психологічних дослідженнях. Методи виявлення відмінностей у рівні досліджуваної ознаки	Розуміти сутність параметричних і непараметричних критеріїв математичної обробки даних. Знати можливості параметричних і непараметричних критеріїв математичної обробки даних. Уміти обирати статистичний критерій для обробки даних психологічного дослідження. Розуміти сутність задачі зіставлення і порівняння даних психологічного дослідження. Знати алгоритм вибору методу виявлення відмінностей в рівні досліджуваної ознаки. Уміти застосовувати критерій Розенбаума, Манна-Уїтні, Крускала-Уолліса, Джонкіра для математичної обробки даних психологічного дослідження.	-
Практична робота 3. Тренінг вибору критеріїв для математичної обробки даних. Тренінг застосування методів виявлення відмінностей у рівні досліджуваної ознаки		5
Самостійна робота 3. Алгоритм вибору параметричних й непараметричних критеріїв математичної обробки даних у психологічних дослідженнях		5
Лекція 4. Методи оцінки зсуву у значенні досліджуваної ознаки. Методи виявлення відмінностей у розподілі ознаки	Розуміти сутність задачі дослідження змін. Знати алгоритм вибору методу дослідження змін. Уміти застосовувати критерій знаків, Вілкоксона, Фрідмана, Пейджа для математичної обробки даних психологічного дослідження. Розуміти сутність задачі виявлення відмінностей у розподілі ознаки. Знати алгоритм	-
Практична робота 4. Тренінг застосування методів оцінки зсуву у значенні досліджуваної ознаки. Тренінг застосування методів виявлення відмінностей у розподілі ознаки		5

Самостійна робота 4. Алгоритм застосування методу t-критерія Стьюдента	вибору методу виявлення відмінностей у розподілі ознаки. Уміти застосовувати критерій Пірсона, Колмогорова-Смірнова.	5
Лекція 5. Багатофункціональні статистичні критерії. Метод рангової кореляції	Розуміти сутність та призначення багатофункціональних критеріїв. Знати алгоритм вибору	-
Практична робота 5. Тренінг застосування методів багатофункціональних статистичних критеріїв. Тренінг застосування методів рангової кореляції	багатофункціонального критерію. Уміти застосовувати критерій кутового перетворення Фішера, біноміальний критерій. Розуміти сутність кореляції та основні задачі дослідження узгоджених змін. Знати алгоритм застосування коефіцієнта рангової кореляції Спірмена, особливості інтерпретації отриманого показника. Уміти обчислювати показник кореляції та коректно його інтерпретувати.	5
Самостійна робота 5. Алгоритм вибору та застосування багатофункціональних статистичних критеріїв для аналізу даних у психологічних дослідженнях		5
Лекція 6. Дисперсійний аналіз. Дисперсійний двофакторний аналіз	Розуміти сутність дисперсійного аналізу. Знати алгоритм підготовки даних до дисперсійного аналізу та його проведення. Уміти проводити однофакторний дисперсійний аналіз для непов'язаних вибірок та для пов'язаних вибірок.	-
Практична робота 6. Тренінг застосування дисперсійного аналізу. Тренінг застосування дисперсійного двофакторного аналізу	Розуміти основні задачі з оцінки взаємодії двох факторів. Знати алгоритм застосування двофакторного дисперсійного аналізу для незв'язаних вибірок та для зв'язаних вибірок. Уміти проводити	5
Самостійна робота 6. Алгоритм проведення дисперсійного аналізу даних у психологічних дослідженнях		5
Лекція 7. Факторний аналіз даних	Розуміти сутність і призначення факторного аналізу даних. Знати особливості підготовки даних для проведення факторного аналізу за допомогою програми SPSS. Уміти здійснювати факторний аналіз даних за допомогою програми SPSS.	-
Практична робота 7. Тренінг застосування факторного аналізу даних у психологічному дослідженні		5
Самостійна робота 7. Алгоритм проведення факторного аналізу даних у психологічних дослідженнях		5
Лекція 8. Регресійний аналіз. Кластерний аналіз	Розуміти сутність і призначення регресійного аналізу даних. Знати особливості підготовки даних для проведення регресійного аналізу за допомогою програми SPSS. Уміти здійснювати регресійний	-
Практична робота 8. Тренінг застосування регресійного аналізу даних у психологічному дослідженні.		5

Тренінг застосування кластерного аналізу даних у психологічному дослідженні	аналіз даних за допомогою програми SPSS.	
Самостійна робота 8. Алгоритм проведення регресійного та кластерного аналізу даних у психологічних дослідженнях	Розуміти сутність і призначення кластерного аналізу даних. Знати особливості підготовки даних для проведення кластерного аналізу за допомогою програми SPSS. Уміти здійснювати кластерний аналіз даних за допомогою програми SPSS.	5
Модульна контрольна робота 3.	Узагальнення набутих знань та умінь.	20
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перекладання	<p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомості для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації.</p> <p>Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене за умови погодження з деканатом.</p> <p>Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів студентів із документально підтвердженими особливими потребами.</p> <p>Відповідальністю студента залишається вчасне надання таких документів.</p>
Політика щодо академічної доброчесності	<p>Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://surl.lujinsbz).</p>

	Ви повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.
Політика щодо відвідування	Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформуванню системи знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн-формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2466>).

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Боснюк В. Ф. Математичні методи в психології: курс леуцій. Мультимедійне навчальне видання. Харків: НУЦЗУ, 2020. 141 с.
2. Бушуєва Т. В. Основи наукових психологічних досліджень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М.: 2017. 244 с.
3. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Галян О. І., Галян І. М. Експериментальна психологія: підруч. Львів: СПОЛОМ, 2023. 360 с.
5. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: навч. посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2007. 208 с.
6. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 360 с.
7. Малхазов О. Р. Експериментальна психологія: практичний посібник. Київ: Талком, 2020. 321 с.
8. Москальов І. О., Лисенко Д. П. Застосування методів математичної статистики в психолого-педагогічних дослідженнях: навч. посіб. Київ: НУОУ, 2023. 187 с.
9. Плєскач Б. В., Коркос Я. О. Математичні методи в психології: навч.-метод. посіб. Харків: ФОП Панов А. М., 2025. 180 с.

Допоміжні

1. Бочелюк В. Й., Бочелюк В. В. Методика та організація наукових досліджень із психології: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 360 с.
2. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: навч. посіб. Київ: ВД «Професіонал», 2007. 208 с.
3. Кублій Л. І. Математичні методи в психології: курс лекцій. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2025. 387 с. Столяренко О., Куриця А. Технологія психологічних досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 162 с.
4. Лабораторний практикум "Статистичний аналіз SPSS". Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 126 с.
5. Barry H. Kantowitz, Henry L. Roediger III, David G. Elmes. Experimental Psychology. Ninth edition. Belmont: Wadsworth, 2009. 576 p.
6. Cuttler C., Glodoski N. A Student Guide to SPSS. Third Edition. Dubuque: Kendall Hunt Publishing, 2020. 277 p.

Інформаційні ресурси

1. Автореферати дисертацій.

URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD (дата звернення: 09.06.2026 р.).

2. Багатовимірні методи опрацювання даних. Факторний аналіз. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=niGo00cn6W8> (дата звернення 10.06.2026 р.).
3. Багатовимірні методи статистики. Кластерний аналіз. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=niGo00cn6W8> (дата звернення 10.06.2026 р.).
4. Експеримент Мілгрема: як далеко зайде людина під тиском авторитету. Великі соціальні експерименти. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=JO2B5bYKk1g> (дата звернення: 09.06.2026 р.).
5. Жорсткий експеримент Стенлі Мілгрема. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=d9T7wo6tLoY> (дата звернення: 09.06.2026 р.).
6. Квасикова Г. Математична статистика і психологія. URL: https://www.youtube.com/watch?v=Zp_EM_t9yJ4 (дата звернення 10.06.2026 р.).
7. Математичні методи в психології. Міри центральної тенденції. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=K1xRmcxvm48&t=151s> (дата звернення 10.06.2026 р.).
8. Прогностичні методи: дискримінантний та множинний регресійний аналіз. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=P29GufTJYcY> (дата звернення 10.06.2026 р.).

9. Темний бік психології. Експерименти, що увійшли в історію. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=1LA3ANH42u0> (дата звернення: 09.06.2026 р.).
10. Філіп Зімбардо: Стенфордський тюремний експеримент. URL: https://www.youtube.com/watch?v=solOnZ1_DFY (дата звернення: 09.06.2026 р.).
11. IBM SPSS Statistics. URL: <https://www.ibm.com/products/spss-statistics> (дата звернення 10.06.2026 р.).